

Trondheim Venstres program 2011-2015

En kjærlighetserklæring til Trondheim

En kjærlighetserklæring til Trondheim

Folk først: Det sosialliberale partiet Venstre	3
<i>Miljø- og jernbanepartiet Venstre</i>	3
En grønn byutvikling for fjordbyen Trondheim	4
<i>By- og kollektivtransportutvikling må gå hånd i hånd</i>	4
<i>Kollektivløsninger for framtida</i>	5
<i>Med Venstre for en vakker by</i>	5
<i>Fjordbyen Trondheim</i>	6
<i>En sosial boligpolitikk – byen for alle</i>	6
<i>Sykkelbyen Trondheim</i>	7
Utdanning - En skole for kunnskap og like muligheter	9
<i>Barnehagen - grunnsteinen i det moderne samfunnet</i>	9
<i>Skolen</i>	10
Studie- og kunnskapsbyen	12
<i>Studiebyen</i>	13
<i>Kunnskapsbyen Trondheim – Venstres næringspolitikk</i>	14
<i>Sikre tilgangen på risikovillig kapital</i>	14
<i>Ta vare på de gode hodene!</i>	14
<i>Sikre arbeidsplasser, industri og et godt arbeidsliv</i>	14
En mangfoldig og levende kulturby	15
Se dem som trenger oss mest	18
<i>Styrk barnevernet!</i>	18
<i>En ruspolitikk som tar virkeligheten på alvor</i>	18
En eldreomsorg for framtida	19
<i>Full stilling til dem som ønsker det</i>	20
<i>Kommunen må bli en attraktiv arbeidsplass</i>	20
<i>Ansvar for forebygging</i>	20
Folk før systemer - styrking av åpenhet og lokaldemokrati	21

Folk først: Det sosialliberale partiet Venstre

Venstre er det sosialliberale partiet i Norge. Partiet er tuftet på liberale kjerneverdier som folkestyre, næringsfrihet og enkeltindivids frihet, men samtidig med en bevissthet om at individs og fellesskapets frihet ofte er noe det må legges til rette for gjennom statlige tiltak.

Derfor har Venstre vært ansvarlige for mange av de viktigste reformene bak det som vi i dag forstår som den demokratiske velferdsstaten: Siden Venstre ble stiftet som Norge første parti i 1884, har partiet innført liberale reformer som parlamentarisme, religionsfrihet, juryordning og stemmerett for kvinner. I tillegg var det Venstre som innførte sosialpolitiske reformer som allmenn skole, åttetimers arbeidsdag, allmenn offentlig sykestrygd og ikke minst de såkalte Castbergske barnelover, som ga like rettigheter til alle barn. 1900-tallets største reform, folkestrygden, ble innført i 1967 etter Venstres modell. Det var også Venstre som innførte konsesjonslovene, som sikret fellesskapet varig kontroll over norske fossefall og viktig industri.

Alle disse reformene ble båret fram av en holdning om at de liberale prinsippene holdes best i hevd med en aktiv stat som ser til at de fungerer etter hensikten og for alle. På samme måte er det like viktig at staten trer tilbake der hvor det private initiativet fungerer som det skal. Derfor er Venstre i prinsippet åpne for private løsninger der hvor det er hensiktsmessig.

Venstres utgangspunkt er at individ og samfunn gjensidig betinger hverandre. En politikk som ensidig tar hensyn til fellesskapet, dreper individs muligheter til selvutfoldelse og til å skape verdier for seg selv og for fellesskapet. Samtidig kan ikke individet ses løst fra samfunnet. Individet virkeliggjøres gjennom ytre påvirkning, og ofte må fellesskapet legge særlig til rette for at enkeltmennesker skal trosse sosiale og økonomiske hindre for å få utløp for sitt potensial og sine evner. Selv om vi i dag langt på vei har lyktes i å skape et samfunn for alle, er det fortsatt noen som faller igjennom fordi de har et utgangspunkt som er dårligere enn andres. Venstres holdning er at friheten skal gjelde for alle. Der hvor den ikke blomstrer av seg selv, er det fellesskapets oppgave å dyrke den fram.

Helt siden Johan Sverdrup og Venstre innførte parlamentarismen i Norge i 1884, har Venstre vært kjent som folkestyrets parti. For Venstre er folkestyre noe en aldri skal ta for gitt, selv ikke i et demokratisk velferdssamfunn som Norge. Folkestyret vil alltid være under press, om det er fra styringskåte politikere som ønsker å sentralisere beslutningsprosesser, fra fagforeninger som har blitt for mektige, eller fra næringslivsaktører som har blitt så store at politikerne ikke tør opponere mot dem. Venstre er opptatt av maktspredning og desentralisering, og av at de små skal ha et godt utgangspunkt for å vokse. Politikken skal i størst mulig grad styres lokalt. Det kan i blant være mindre effektivt enn sentralstyrte reformer, men det sikrer at befolkningen har innflytelse over beslutninger som angår dem selv, det hindrer maktmisbruk, og det sikrer at reformer er forankret i reelle behov. Venstres ærend i rikspolitikken er derfor å legge til rette for at flere oppgaver kan løses lokalt, at kommunene får større økonomisk frihet og større mulighet til å velge lokale løsninger. Dette vil gi økt makt til de kommunale folkevalgte, og byens befolkning vil få større innflytelse over beslutninger som angår dem selv. For å styrke folkestyret er Venstre for større åpenhet i forvaltningen, krav til tjenestetilbud, og mindre skjemavelde. Staten er til for borgeren, ikke omvendt.

Miljø- og jernbanepartiet Venstre

Venstre har også vært et parti med tradisjon for å ta visjonære og nødvendige grep som det private initiativet alene ikke vil være i stand til. Det var under Venstres ledelse at Norge foretok den voldsomt påkostede utbyggingen av jernbanen på slutten av 1800- og begynnelsen av 1900-tallet. Stambanenettverket som ble lagt den gang, er i hovedsak det samme som vi har den dag i dag. Utbyggingen av Bergensbanen alene kostet mer enn et samlet

venstre

statsbudsjett, og ville neppe blitt anbefalt av samfunnsøkonomer i dag. Men det er lett å se at uten denne storstilte utbyggingen, ville ikke Norge ha blitt det det er i dag.

I samme ånd går Venstre i dag inn for å bruke midler fra oljefondet til ytterligere utbygging av jernbanenettverket. Selv om det fra flere hold har blitt påpekt at det ikke er lønnsomt innenfor den sedvanlig innberegnete inntjeningsperioden på 25 år, mener Venstre at utbygging av et jernbanenettverk for høyhastighetstog er nødvendig både for å holde landet sammen, for å styrke landets desentraliserte bebyggelse, muliggjøre pendling, holde på arbeidsplasser og for å legge bedre til rette for at næringslivet i distriktene kan vokse og ikke minst ha grunnlag for å *forbli* i distriktene i stedet for å flytte inn til hovedstaden.

Venstre har vært miljøparti lenge før verden for øvrig åpnet øynene for de utfordringene vi står overfor. I dag er de fleste enige om at miljøet skal tas på alvor. Allikevel er det de færreste som i like stor grad som Venstre ser behovet for at staten må legge til rette for at samfunnsutviklingen går i en miljøvennlig retning. Det handler ikke bare om å innføre restriksjoner, men om å stimulere til økt miljøbevissthet, til miljøvennlig innovasjon og næringsvirksomhet, utbedring av kollektivløsninger og sykkelveier rundt om i det ganske land. Derfor er det også naturlig at Venstre i mange byer og distrikter mer enn noe framstår som et *grønt byutviklingsparti*. Så også i Trondheim.

En grønn byutvikling for fjordbyen Trondheim

Trondheim Venstre er stolte over å ha vært pådrivere for miljøpakken. Gjennom denne avtalen har vi fått gjennomslag for en rekke tiltak som skal styrke kollektivtilbudet, redusere biltrafikken og bygge ut nye sykkel- og gangveier. Men hvis tiltakene skal ha varig betydning, er det viktig at de forankres i selve den måten byutviklingen føres på: Det har ingen hensikt å gjøre livet surt for bilister hvis byen utvikler seg på en slik måte at stadig flere folk blir avhengig av bil. Det beste er da å føre en byutviklingspolitikk som reduserer behovet for transport og som legger til rette for et kollektivtilbud som er så effektivt og rimelig som mulig.

Trondheim står foran en rekke viktige miljøvalg knyttet til en videre utvikling av trafikkmønster, boliger, nærmiljø, friområder og det offentlige rom. Byens energiforbruk, transportbehov og avfallsmengder representerer de største utfordringene for å få til en miljøvennlig byutvikling i Trondheim. Venstre vil derfor at miljøpolitikken skal være en integrert del av alle politikkområder. Samtidig må byutvikling være en integrert del av miljøpolitikken.

By- og kollektivtransportutvikling må gå hånd i hånd

Trondheim har est ut i alle retninger i løpet av de siste seksti årene. Bebyggelsen er spredd, og det gjør det vanskeligere å gi et godt kollektivtilbud til byens befolkning. Når vi vet at det bodde 8000 mennesker i sentrum i 1960, mot dagens 3700, er det lettere å forstå hvordan det var mulig å ha en egen trikketrasé på Singsaker. Trondheim Venstre insisterer på at framtidig arealplanlegging må foregå på en slik måte at bebyggelsesmønsteret styrkes, og ikke svekker, grunnlaget for et urbant og effektivt kollektivnett: Venstre ønsker en grønn byutviklingspolitikk hvor behovet for transport skal reduseres gjennom fortetting i sentrumsnære områder.

Selv om kommunen i dag går inn for fortetting, fører dagens reguleringsarbeid til at det bygges spredd, smått og uten sammenheng. Til tross for overordnede reguleringsplaner, er det tradisjon for at kommunen selger tomter stykkevis og delt, og overlater mye av utformingen til utbygger. Resultatet er mangel på helhetlig estetikk, dårlig utnytting av arealet, og dermed svekkede muligheter for å utvikle store, grønne lunger som alle kan ha glede av. Venstre mener byplankontoret må involveres slik at områder utvikles etter helhetlige planer i tett samarbeid med utbyggere. Det kan ikke være meningen at Nedre Elvehavn skal forbli etterkrigstidas eneste eksempel på visjonær

venstre

og helhetlig byutforming. Bykjernen utvides, og den må utvides som by, ikke som en gigantisk forstad rundt en overbelastet rosin av et sentrum.

Kollektivløsninger for framtida

Venstre skal være garantist for mest kollektivtrafikk for pengene. Gjennom Miljøpakken har Venstre vært med på å få gjennomslag for lavere takster og miljøvennlige busser. For å sikre at Miljøpakken blir fullfinansiert har Venstre utarbeidet et forslag til et mer omfattende og rettferdig bompengesystem. Dette vil føre til at kollektivsatsning ikke trues på grunn av nåværende pengemangel i Miljøpakken. Venstre vil jobbe målrettet og energisk for at flest mulig skal få et så attraktivt, brukervennlig og miljøvennlig kollektivtilbud som mulig. På hovedtraséene med mest trafikk må det satses på løsninger som gir riktig kapasitet, god framkommelighet og kort reisetid både på kort og lang sikt. Trondheim Venstre støtter derfor planene for satsning på superbuss i egne kjørefelt med signalprioritering, på traséer som åpner for skinnebaserte løsninger i framtida.

Bystyret i Trondheim står foran en av de viktigste beslutningene for dette hundreåret når de nå skal vedta nytt kollektivknutepunkt som en del av kommunedelplanen for Sluppen. Statens vegvesen har lagt fram flere alternative forslag til hvordan Sluppen-krysset skal utformes. Det planlagte kollektivknutepunktet skal både regulere inn- og utgående trafikk til byen, men også kollektivtrafikken i området. Mange mener at den endelige beslutningen som bystyret fatter vil være et hundreårsgrep av enorm betydning for hvordan Trondheim evner å løse framtidens trafikkutfordringer. Trondheim Venstre finner det alarmerende at det rådende flertallet i bystyret går inn for et annet alternativ enn det alle er enige om er det beste. Det såkalte "Alternativ 3" er noe dyrere enn de øvrige alternativene, men innebærer at et kollektivknutepunkt på Sluppen med inn- og utgående trafikk i kulvert, lokal- og kollektivtrafikk på overflaten, og mulighet for å skape en ringrute for kollektivtrafikken i byen som gjør det mulig å dirigere en god del av trafikken vekk fra sentrum. I tillegg vil Venstre at det legges til rette for gang- og sykkelundergang under E6. Det bør være et mål for planleggingen av kollektivtilbudet i byen å unngå at så mange busser må kjøre gjennom sentrum, når mange passasjerer i virkeligheten skal fra én bydel til en annen. Det vil gjøre kollektivtrafikken mer effektiv; reisetida kortes ned og trafikken blir mer dynamisk. I det hele tatt vil det på sikt legge til rette for at Trondheim ikke skal forbli "bilens by" i framtida. Trondheim Venstre mener at dette grepet er av så stor betydning for byutviklingen i tiåra framover at det krever vår fulle tilslutning.

I tillegg må en ta i betraktning at mange i dag ønsker å bo i forsteder i umiddelbar nærhet til naturen. Store utbygginger er allerede i gang langs fjorden utover mot Stjørdal, og Venstre mener politikerne må følge etter og legge til rette slik at areal- og trafikkplanleggingen står i forhold til hverandre. Grunnlaget for et effektivt og godt kollektivtilbud skal styrkes ved at utbygging langs fjorden sentreres rundt jernbanestasjonene mellom Trondheim og Stjørdal. På den måten sørger vi også for et befolkningsgrunnlag for en dobbeltspors jernbane mellom Trondheim og Stjørdal, som kan fungere som hovedtransportåre mellom bebyggelsen langs fjorden og de store arbeidssstedene i sentrum.

Med Venstre for en vakker by

Det må være et mål at Trondheim skal være en vakker by. Da holder det ikke at skjønnhet er et kriterium forbeholdt bebyggelsen innenfor elveslyngen. Venstre er av den oppfatning at helhetlige planer for byutforming gjør det lettere å liberalisere forholdet til høyde og tetthet. Det vil legge til rette for et bedre og enklere samarbeid mellom utbyggere og kommunen.

Midtbyen har lenge vært under stort press fra utbyggere som ønsker å bygge høyere enn Midtbyplanen fra 1981 tilsier. Venstre mener vern av midtbyens særpreg er viktig, og at politikerne må håndheve Midtbyplanen. Det gir

venstre

ingen mening å ha en plan for vern av midtbyen hvis utbyggere til stadighet utnytter politikernes ettergivenhet for å få bygge høyere enn det planen tillater. Venstre mener at en midtbyplan er en midtbyplan. Én effektiv måte å lette trykket på, er imidlertid å tillate høyere bebyggelse utenfor elveslyngen. Områder som Elgeseter, Sluppen, Tempe, Lade og Nyhavna ligger lagelig til for fortettet sentrumsbebyggelse, og Venstre kan ikke se noen grunn til at disse områdene absolutt må overholde samme byggehøyde som inne i det historiske sentrum. Men dette må ses i lys av helhetlige planer som utvikles i samarbeid mellom kommunen, utbyggere, arkitekter og byens befolkning. Venstre ønsker større folkelig aktivitet rundt byutviklingsspørsmål, og vil revitalisere Trondheim Byforum.

Fjordbyen Trondheim

Trondheim har igjen fått øynene opp for fjorden. Store utbygginger, som på Brattøra, Nyhavna og utover mot Ranheim, viser at Trondheim kommer til få et nytt ansikt i tida framover. Venstre håper det blir pent, og at det viser Trondheim slik den skal være – for alle.

Venstre ønsker en levende by helt ut mot fjorden. For at dette skal skje, er det nødvendig å styrke interaksjonen mellom disse bydelene ved å bygge flere bruer over kanalen. Byen skal ikke lenger slutte mot kanalen, men mot fjorden. Da må vi foreta overordnede byplangrep som knytter Brattøra nærmere midtbyen, slik at Brattøra og Nyhavna blir naturlige utvidelser av sentrum, med sentrums kvaliteter som bolig, næring, forretninger, restauranter og butikker. Bare slik kan vi skape en ny og levende bydel og unngå at Brattøra blir en spøkelsesby klokka fire om ettermiddagen.

I tillegg vil Venstre arbeide for å sikre utsyn og tilgang til fjorden. Vi ønsker å arbeide for at jernbanefyllingen mellom Skansenbrua og jernbanestasjonen på sikt blir frigjort som bolig- og turområde, med god sikt ut mot fjorden. Venstre skal være garantisten for at "Det blå beltet" – strandsonen fra Ila og helt ut til Ranheim, sikres for allmennheten med tur-, sykkelsti og flotte naturoplevelser.

En sosial boligpolitikk – byen for alle

Hvis Trondheim skal være for alle, må det være synlig også i bykjernen og i måten byen utvikles på. Da er det viktig at boliger bygges for alle segment av byens befolkning, og ikke for et lite fåtall. Venstre mener at en urban bystruktur, med vakre bygårder og god tilgang på grønne lunger og rekreasjonsarealer, skal legge til rette for at alle som vil det, skal kunne bo i sentrale strøk av Trondheim. Vi vil at nye boområder åpnes for mennesker med ulik bakgrunn, og på den måten motvirke ensidige bomiljø.

Trondheim kommune arbeider nå med et opplegg som skal føre til en kraftig reduksjon av antallet kommunale utleieboliger. Leietakerne skal gjennom forskjellige støtteordninger settes i stand til å kjøpe bolig selv. I dag har kommunen mange og rimelige boliger nær sentrum, som har gjort det mulig for vanskeligstilte å bo i disse områdene. Den planlagte omleggingen vil uten tvil presse disse beboerne ut til de stedene hvor boligene på det åpne markedet er billigst – som regel ute i bestemte drabantbyer langt fra sentrum. Venstre mener dette vil føre til en forsterket oppdeling av byen med svært uheldige sosiale konsekvenser. Vi er heller ikke overbevist om at én som har problemer med å holde styr på økonomien sin i utgangspunktet, nødvendigvis er tjent med å skulle eie egen bolig og betale på et stort boliglån. Selv om tiltakene kan være gunstige for noen, mener Venstre derfor at det er viktig at Trondheim fortsetter å satse på å eie utleieboliger med økonomisk bistand for vanskeligstilte – også i sentrum.

Sykkelbyen Trondheim

I Miljøpakken ligger det en del tiltak for å bedre framkommeligheten på sykkel i Trondheim. Venstre mener imidlertid at kun et sammenhengende nett av sykkelveier vil kunne gjøre sykkel til et fullgodt alternativ til bil og buss i byen. Så lenge sykkelveiene ligger isolert fra hverandre, slik at syklistene må ferdes dels på sykkelvei, dels på fortau og dels i bilveien, har vi ikke grunnlag for å skape en god sykkelkultur i byen. Klare regler og hensyn til hverandre er noe en kan ta når mulighetene er forutsigbare og folk vet hva de skal forholde seg til.

Derfor er det også viktig at vi får et klart skille mellom gående og syklistene. Venstre ønsker å gjøre plass til dette ved å skape sykkelvei og bedre fortau for gående der hvor det i dag er parkeringsplasser i Midtbyen. Parkeringsplassene må erstattes med egne parkeringshus som er like bynære som dagens gateparkering. Dette vil også gjøre det enklere for bilister, og sørge for god tilstrømning av kunder til næringslivet i Midtbyen.

Trondheim Venstre ønsker egen sykkelparkering under tak, med spyle- og pumpemulighet. Venstre går også inn for såkalt "supersykkelvei" langs Kroppan bru (E6), langs jernbanen fra Solsiden til Ranheim og egen gang- og sykkelvei mellom arbeidsplassene på Sluppen og boligområdene på Byåsen.

I tillegg ønsker Venstre å:

Kollektivtrafikk

- Redusere reisetida og ha bedre komfort på buss
- Bedre framkommeligheten for buss med egne busstraséer
- Sikre at Venstres forslag om 2-prissystem på buss innføres for å redusere reisetida
- Arbeide for videre takstreduksjoner
- Øke antall avganger og gjøre rutetidene faste, slik at det er enkelt å huske når bussen går
- Arbeide for den planlagte Bakke Bru – Valentinlyst-traséen
- Arbeide for at målene i miljøpakken nås og videreføres

Myke trafikanter

- Bedre sikringen av skoleveiene slik at færrest mulig skolebarn trenger å kjøres til skolen i bil
- Gjøre sentrale deler av Midtbyen bilfri. Parkeringshus og gode kollektivtilbud skal sikre adgangen til, og livet i, Midtbyen.
- Avsette tilstrekkelige midler til brøyting av gatene vinterstid

Samferdsel

- Bevilge mer penger til investering og vedlikehold av veinettet
- Arbeide for å elektrifisere Meråkerbanen, Trønderbanen og Rørosbanen.

- Legge til rette for alternative former for drivstoff
- Arbeide for at næringstransport kan gjennomføres så miljøvennlig og effektivt som mulig. En overføring av persontransport fra personbil til kollektiv vil bedre framkommeligheten for næringstransport

En miljøvennlig by

- At Trondheim kommune skal gå foran med miljøvennlige løsninger for oppvarming av egen bygningsmasse
- Fortsette å være Norgesledende på vannbåren fjernvarme basert på søppel som råstoff, men også åpne for lokale anlegg og nærvarmeanlegg der søker/utbygger kan dokumentere at prosjektet har en bedre miljømessig energiløsning enn fjernvarme.
- Redusere svevestøvet ved hyppigere vasking av bygatene
- Styrke handels- og tjenestetilbudet i bydelssentrene for å redusere transportbehovet
- Styrke dugnadsånden med hensyn til rydding av søppel i byen. Det er viktig at også befolkningen bidrar og føler ansvar for at vi har en ryddig by.
- Sørge for bedre informering om tiltak som reduserer energiforbruket, for eksempel støtteordning for å bytte ut oljefyr.
- Sørge for at kommunen retter oppmerksomhet mot støy- og lysforurensning. Dette blir ofte glemt, men har stor betydning både for folks trivsel og for riktig energibruk.
- Sikre naturmangfold i Trondheim. Tap av natur og biologisk mangfold er minst like viktig som klimaendringene, men langt enklere å gjøre noe med, ofte med enkle tiltak. Venstre vil arbeide for å hindre spredning av fremmede arter (såkalte svartlistearter), som sprer seg raskt og medfører tap av stedegent biologisk mangfold.

Bevaring av friluftsområdene

- At allemannsretten skal respekteres, og at retten til fri ferdsel i skog og mark og langs sjøen skal være selvsagt for alle
- Være en garantist for at markagrensa overholdes, slik at marka kan forbeholdes friluftsliv og naturopplevelser
- At Nidelvkorridoren sikres som et viktig friluftsområde
- Skape bevissthet om Trondheim som en fjordby og tilgjengelighet for alle til byens blå belte. Arbeide for en sammenhengende turvei fra Ilsvika til Ranheim.
- Sørge for skikkelig bevaring og restaurering av grønne lunger og trær, bekker og parker. Dette skaper mye trivsel, og kan ofte gjennomføres med enkle midler og lave investeringer, samt gjennom dugnader i samarbeid med frivillige og naturvernorganisasjoner.

Byutforming

- Prioritere kulturaktiviteter og boligbygging og kunnskapsbasert næringsvirksomhet i områder rundt Nyhavna
Arbeide for en estetisk opprusting av bydelssentrene

- Legge til rette for nyskapende arkitektur
- Legge ny Messehall til det enorme taket på Dora. Det frigjorte arealet på Nidarø ønsker Venstre å gjøre om til en attraktiv og urban bydel med rikelige grøntarealer, idrettsplass og sammenhengende gang – og sykkelvei langs elva
- Fullføre Hjertepromenaden
- Arbeide for et Ocean Space Centre på Nyhavna
- Bygge ut flere kolonihager

Utdanning - En skole for kunnskap og like muligheter

For Venstre er det en viktig demokratisk oppgave å sikre alle den samme adgangen til utdanning og kunnskap uansett sosial og kulturell bakgrunn. Lik adgang til kunnskap er utgangspunktet for det moderne Norge, og har vært en rød tråd helt siden Venstre innførte folkeskolen i 1889. Både den enkelte og samfunnet for øvrig har interesse av at alle har anledning til å få utløp for sine evner til beste for seg selv og samfunnet. Samtidig har folkeskolen spilt en avgjørende rolle for å bryte negativ sosial arv. I klasserommet skulle arbeiderbarn og akademikerbarn sitte side om side. Det la til rette for sosial mobilitet og ikke minst for sosial forståelse på tvers av klasser og kulturelle skillelinjer. Venstrestatens begrep om dannelse handlet ikke bare om kunnskap, men også om å se og forstå en verden som var større enn de omgivelsene en kom i fra selv, og å se Norge som et prosjekt en var sammen om å arbeide for. Men Venstres idé om å motvirke sosiale forskjeller handlet og handler ikke først og fremst om å skape likhet. Partiet ønsker å motvirke sosiale forskjeller som skaper hindre for å virkeliggjøre evner hos den enkelte, men ikke å legge bånd på den enkelte fordi noen er flinkere enn andre. Selv om utdanningsvesenet fyller mange roller, må en ikke miste av syne at det først og fremst skal formidle *kunnskap*. Det er der den egentlige friheten ligger.

For Venstre er en sterk offentlig skole for alle grunnleggende. Men kunnskap kan formidles på forskjellige måter, og det er ikke sikkert at én måte å formidle den på er den beste for alle. Derfor er Venstre positive til privatskoler som tilbyr alternative pedagogiske opplegg. Her skal staten som i dag finansiere størstedelen av de private skolenes utgifter, for på den måten å sikre at alle har lik adgang til alternativ undervisning. Trondheim Venstre ønsker å arbeide for at private skoler med alternativt pedagogisk innhold sikres gode vilkår i kommunen.

I dag er også barnehagene en viktig del av et slikt sosialt prosjekt. Barnehagene er ofte det første stedet barn blir kjent med barn som ikke likner dem selv. De er også et sted hvor barn med ulik bakgrunn kan få nødvendig pedagogisk oppfølging og sosial stimulans til å få de samme mulighetene som andre. I et samfunn som i stadig større grad består av innslag fra forskjellige land og kulturer, er barnehagen dessuten en av de viktigste arenaene for at forskjellige mennesker skal lære å forstå og respektere hverandre. På samme måte som nasjonen Norge langt på vei ble skapt gjennom folkeskolen for godt over hundre år siden, slik skapes det nye Norge gjennom barnehagen og den offentlige skolen.

Barnehagen - grunnsteinen i det moderne samfunnet

Barnehager er en viktig del av det offentlige tjenestetilbudet. Barnehager fyller både en pedagogisk og en sosial funksjon for våre minste. I tillegg er det viktig å anerkjenne at barnehagene er grunnsteinen for at det moderne arbeidslivet med to utearbeidende foreldre og aleneforsørgere skal fungere. Derfor er det viktig at barnehagetilbudet gir en grad av forutsigbarhet som gjør et yrkesaktivt liv forenlig med familieførøkelse. Dette er

venstre

særlig viktig i en storby som Trondheim. Venstre verdsetter den kjempeinnsatsen som har blitt gjort for at byen nå har tilnærmet full barnehagedekning. Det har gjort byen attraktiv for unge mennesker i etableringsfasen, noe som er viktig for at byen skal tiltrekke seg kompetent arbeidskraft. Samtidig er det helt nødvendig at en fortsatt jobber for forbedringer. Med ett hovedopptak i året opplever mange foreldre at deres barn blir nærmere to år før det tildeles plass i barnehage. Det gjør det vanskelig for mange å få hverdagen med jobb, familie og et liv i etableringsfasen til å gå opp. Når en ser på den store innsatsen som har blitt gjort for å sikre det tilbudet en har i dag, og hvor mye som må gjøres bare for å opprettholde dette tilbudet, er det kanskje ikke realistisk å forvente at barnehagetilbudet vil svar helt til måten familie- og arbeidslivet er organisert for øvrig. Ikke desto mindre mener Trondheim Venstre at samspillet mellom samfunnet og barnehagen er så viktig at vi må se på hva som skal til for at overgangen fra fødselspermisjon til barnehage og jobb går så smertefritt som mulig. Derfor ønsker vi å arbeide for at alle barn som er over ett år skal garanteres barnehageplass, om nødvendig med to hovedopptak i året.

Arbeidslivet stiller forskjellige krav til dagens foreldre. Venstre ønsker fleksibilitet i barnehagenes åpningstider, slik at tilmålt makstid kan legges slik at den i så stor grad det lar seg gjøre samsvarer med foreldrenes arbeidstid. Venstre er åpne for å prøve ut nattåpne barnehager, dersom det er behov for det. Dette kunne være et godt og ønskelig tilbud for eksempel overfor aleneforsørgere i turnusarbeid. Nattilbudet ville i så fall måtte komme som et tillegg til den vanlige makstida for turnusarbeidere.

Små barn trives best under små og oversiktlige forhold, og med et begrenset antall voksne å forholde seg til. Venstre er derfor kritiske til bygging av store basebarnehager. Selv om kravet til effektivitet kan være påtrengende når nye barnehager skal bygges i høyt tempo, ønsker Trondheim Venstre å arbeide for å sikre gode og oversiktlige småbarnsavdelinger.

I tillegg vil Venstre:

- Arbeide for utbedring og oppgradering av utelekeplassene i barnehagene
- At barnehagene primært bør rekruttere barn fra nærmiljøet for å redusere stress for familien, sikre barna trygghet i nærmiljøet og gi en mykere overgang til skolehverdagen
- Ha større valgfrihet for foreldre mht valg av heltids- eller deltids plass

Skolen

Venstre vil styrke den offentlige skolen som en grunnleggende samfunnsinstitusjon, særlig gjennom å gjenreise respekten for læreren og fagkunnskapen. Alle skal ha mulighet til å utnytte sine evner og sin skaperkraft. Venstre vil styrke læreren og gi mer ansvar til den enkelte skole. Norge skal være en førsteklasses kunnskapsnasjon.

Et engasjert nærmiljø er nødvendig for å skape gode og selvstendige skoler. Beslutningene må i størst mulig grad tas av de som har tilknytning til den enkelte skole. Venstre ønsker at selvstyrte skoler skal være normen for skolestyring, og vil ha stor frihet for den enkelte skole. Vi ønsker et system der elever, lærere og foreldre har reell innflytelse på skolehverdagen innenfor rammer trukket opp av de folkevalgte. Skolens legitimitet og kvalitet hviler på – og skapes av – relasjonene mellom lærere, foreldre og elever. Det er en del av det politiske ansvaret for skolen å legge til rette for at slike relasjoner kan få god grunn.

En alt for stor del av lærerens arbeidstid går med til byråkratisk arbeid. Læreren i dag er i stor grad bundet opp av et regelverk som stiller store krav til innrapporteringer, og som gir få muligheter til selv å sørge for at klasserommet er

venstre

et godt sted for læring. I dag har læreren få virkemidler til å opprettholde ro i klasser der hvor bråk og uro er et problem. Dette vil Venstre gjøre noe med. Vi ønsker egne handlingsregler for kommunen som gjør det mulig for den enkelte lærer å inngå avtaler med foreldrene om å utvide lærerens handlingsrom til for eksempel å utvise elever som ikke er mottakelige for læring eller som ødelegger for resten av klassen. Skolen er tuftet på et prinsipp om lik adgang og like rettigheter. Men rettighetstankegangen skal ikke utarte seg slik at den står i veien for lærerens mulighet til å stimulere til ansvarsfølelse og motivasjon hos den enkelte elev.

Skolen skal gi alle et godt faglig grunnlag. Vi må kunne forvente at skolen skal gi alle grunnleggende ferdigheter innenfor lesing, skriving, engelsk, matematikk og bruk av digitale verktøy. I tillegg er det viktig å gi elevene en solid ballast i form av realfagskunnskaper og kjennskap til eget og andres språk, historie og kulturer. Slik møter vi best framtidens utfordringer.

Selv om det ikke er skolens primære oppgave å oppdra, så er det klart at skolen gjennom formidling av kunnskap også skal formidle holdninger og verdier som er viktige for framtidens samfunnsborgere. Skolen skal motivere til arbeidsinnsats, til deltakelse og til gode holdninger overfor medmennesker. Tidlig og utstrakt eksponering overfor internett gjør det ekstra påkrevd med digitalt nettvett selv på et tidlig stadium i barnas liv. Fordi utviklingen er så rask og utfordringene så store, mener Venstre at digital dannelse må inngå i skolens undervisning som en integrert del av skolens øvrige fokus mot mobbing, grensesetting og andre etiske problemstillinger barna står overfor.

I tillegg vil Venstre:

- Stimulere til bedre lærere, ansette flere lærere og utvide antall undervisningstimer i skolen, spesielt i basisfagene
- Avbyråkratisere skolen for rektorer og lærere
- Sikre gode læringsareal, slike at elevgruppene kan undervises uten forstyrrelser
- Sikre rekruttering av gode lærere, særlig med realfag, språkfag og digital kompetanse
- Innføre et obligatorisk fremmedspråk ved siden av engelsk i skolen fra 7. trinn
- Tilby kompetanseår for lærere, for å legge til rette for etter- og videreutdanning
- Se positivt på etablering av ikke-kommersielle friskoler som et supplement til den offentlige skolen
- Styrke morsmålsopplæringen til minoritetsspråklige
- Fastholde nasjonale rammer for skolens innhold, men ha langt mindre detaljstyring innenfor disse rammene slik at skolen settes fri og kan vokse nedenfra med god elev- og foreldremedvirkning
- Opprettholde hovedtrekkene i skolestrukturen
- Satse mer på arbeidslivstrening på ungdomstrinnet og utvikle samarbeidet med næringslivet
- Ha mer entreprenørskap inn i skolen
- At integrering av elever med spesielle behov må skje som følge av tilbud, ikke tvang
- Arbeide for et bedre innemiljø i skolene
- Opprettholde spesialskoleavdelingen på Dalgård og videreutvikle tilbudet ved Åsveien/Tonstad skole
- Arbeide for å ta vare på byens skolehistorie, blant annet gamle Ila skole

- Ansette flere tospråklige lærere
- Styrke helsesøstertjenesten med hensyn til psykisk helse. Kompetente rådgivere på rus og sosiale medier blir stadig viktigere.
- Fokusere på at arbeidsmiljøet for elever skal styrkes gjennom gode og hensiktsmessige skolebygninger og et godt læringsmiljø.
- Bedre rådgivertjenesten med henblikk på overgangen fra ungdomsskole til videregående skole.
- Mer praktisk rettet undervisning i ungdomsskolen

SFO

- Stimulere til et bedre samarbeid mellom skolen og frivillige organisasjoner for å gi gode tilbud innen SFO
- Ha valgfrihet i oppholdstida for barn i SFO gjennom å opprettholde tre oppholdstidskategorier
- Åpne for lokale løsninger knyttet til åpningstid og plasstørrelser, da det er foreldre og skole i samarbeid som har best forutsetninger for å finne de beste løsningene tilpasset sine behov
- Brukerbetalingen skal være behovsprøvd kvaliteten skal opprettholdes med hensyn på voksentetthet

Studie- og kunnskapsbyen

Venstre anerkjenner studie- og kunnskapsbyen som hjørnesteinsbedriften i Trondheim. Med store utdanningsinstitusjoner som NTNU, HiST, DMMH og BI samles godt over 30.000 studenter i byen – hver femte innbygger i Trondheim er student. I tillegg rommer byen store forskningsinstitusjoner som SINTEF og NTNU Samfunnsforskning AS, og tre av NTNUs mange internasjonalt anerkjente forskningsmiljø har status som Senter for fremragende forskning. Statlige forskningsinstitusjoner som Norges geologiske undersøkelse, Norsk institutt for vannforskning og Norsk institutt for naturforskning har også stor betydning. Kunnskap og kunnskapsproduksjon har spilt en sentral rolle for byens vekst og utvikling, og sysselsetter i dag om lag 40.000 av byens 173.500 innbyggere. Teller vi med kunnskapsintensive institusjoner som St.Olavs og grunnskole, videregående- og fagskoler, øker tallet ytterligere.

Som vertskapskommune for disse institusjonene er det viktig at Trondheim evner å legge til rette for at disse skal kunne innfri sine egne mål og strategier. Ved å sørge for at byens infrastruktur støtter, og ikke hemmer, institusjonenes utvikling legger vi til rette for at kunnskapsinstitusjonene fortsatt skal kunne være byens hjørnesteinsbedrift og bidra til byens fremtidige vekst og utvikling, noe som på sikt er nødvendig for at byen skal ha et sikkert livsgrunnlag i framtida.

Trondheim Venstre vil arbeide for at kommunen sørger for nødvendig infrastruktur og næringsareal til kunnskapsrelaterte bedrifter, en campusutvikling som er i tråd med byens og lærestedenes interesser, og tilstrekkelig utbygging av studentboliger. Positive holdninger til småbedrifter, og respekt for de verdier disse skaper, er nødvendig for en styrket kultur for innovasjon og næringsutvikling. Dessuten ønsker Venstre å bidra til at insitamentene for kunnskapsbasert næringsutvikling endres, slik at det blir lettere å etablere og videreutvikle nye bedrifter i byen.

Venstre ønsker å synliggjøre studentenes tilstedeværelse i byen. Vi ønsker å styrke studentfrivilligheten, vi ønsker å tilrettelegge for at arkitektstudentene skal få lov til å bidra til byens estetiske uttrykk, og at ISFiT skal styrkes som symbol for studentbyen Trondheim.

Studiebyen

År etter år kårer studentene Trondheim til landets beste studieby. Trondheim har UKA, Trondheim har ISFiT, Trondheim har NTNUI, landets største og mest mangfoldige idrettslag, – og viktigst av alt: Trondheim har Studentersamfundet. Dette er verdier som studentene har skapt selv, og det er verdier som de også tar vare på selv. I den grad politikerne skal gjøre noe, så er det å legge til rette, slik at de kan fortsette med det, og slik at Trondheim skal fortsette å være landets beste studieby. Studentene er byens viktigste ressurs å ta vare på. Vi vet at kvaliteten på studietida er viktig for å trekke gode studenter til Trondheim, og vi vet at uteksaminerte kandidater er de beste ambassadørene Trondheim kan få. Venstre vil øke bevisstheten om at studentene har mye av æren for at hjulene går rundt i Trondheim: Studentene har deltidsjobbene, bidrar med kunnskap og kulturimpulser, holder byen ung og nysgjerrig, bidrar til et yrende og urbant kafé- og uteliv - alt som gjør at hjulene går rundt som de skal.

For Trondheim kommune er det viktig at studentene har en sterk stemme i utformingen av den politikken som angår dem. Derfor har kommunen etablert Trondheim kommunale studentråd, har initiert "Helhetlig studentpolitikk" med toårige handlingsprogram for studiebyaktørens aktiviteter. For borgerrettighetspartiet Venstre er det imidlertid et ønske at studentene integreres enda bedre i det offentlige liv. Derfor ønsker vi at flest mulig studenter skal melde flytting til byen, slik at studentene som samfunnsgruppe får direkte innflytelse på kommunepolitikken, og på den måten gjør Trondheim til en enda bedre by for studenter og alle de andre som nyter godt av dem.

I tillegg vil Venstre:

- Legge til rette for en større samling av HiST i området Elgeseter/Øya / Kalvskinnet
Arbeide for at Trondheim som vertskommune for kunnskapsinstitusjonene skal legge til rette for at disse skal kunne innfri sine mål og strategier
- At kommunen skal opprettholde prinsippet om tomtesubsidiering slik at SiT fortsatt kan bygge rimelige og sentrum/campusnære studentboliger
- At Trondheim skal være landets beste kommune til å samspille med studentene
- At Trondheim skal bære tydelig preg av å være landets beste kunnskaps- og studieby
- Arbeide for at Kunnskapsdepartementet prioriterer Trondheim høyere ved tildeling av midler til bygging av studentboliger
- At alle studenter skal ha tilgang på trygg og god bolig. Det må slås hardt ned på useriøse aktører på utleiemarkedet, og kommunen kan bidra til at det blir lettere for studenter å styre unna slike.
- Studentfrivilligheten skal styrkes, i samarbeid med studentene, og til fordel for byen.
- Ha enklere regler ved utleie av deler av egen bolig man selv bor i
- Følge opp målsetningen om at 20% av studentene skal få tilbud om studentbolig i neste periode.
- Arbeide for gratis tannhelsetjenester for studenter
- At Trondheim kommune kan bygge studentboliger
- At siloen i Ila bygges om til studentboliger
- Bidra til at Tak over hodet-garantien innfris
- Utfordre arkitektstudentene til å bygge noe varig på Fengselstomta bak Studentersamfundet

- Legge til rette for praksisplasser for studenter, bl.a gründerhospitering
- Arbeide for gunstige ordninger for studenter som vil være gründere, for eksempel gjennom avdrags- og rentefrihet på studielån i oppstartsfasen
- Legge til rette for samling av økonomimiljøene ved NTNU og HiST

Kunnskapsbyen Trondheim – Venstres næringspolitikk

Selv om Trondheim er landets ”teknologihovedstad”, har byen fortsatt mye å gå på for å få utmyntet nye bedrifter og skapende virksomhet av ervervet kunnskap og gode idéer. Venstres visjon for et framtidig Trondheim er at NTNU, HIST og SINTEF skal være midtpunktet i et omfattende nettverk av bedrifter som samarbeider tett med forskningsmiljøene, ikke bare de teknologiske men også de samfunnsfaglige og humanistiske fagene. For å få dette til trengs såkornkapital, og en av kommunens viktigste oppgaver er å stimulere til at stat, kommune, lærestedene selv og private aktører samarbeider om at tilstrekkelig kapital rettes inn mot bedriftene på riktig tidspunkt.

Sikre tilgangen på risikovillig kapital

I dag er det et problem at eksisterende såkornkapital alt for ensidig rettes inn for seint eller for tidlig i etableringen av nye bedrifter. Vi ser flere eksempler på at bedrifter med gode ideer ikke overlever den kritiske overgangsfasen fra oppstart til etablert virksomhet. Dette krever større involvering fra de bevilgende myndigheters side. Trondheim Venstre ønsker at kommunen bidrar mer til at staten, NTNU og HiST ser en interesse i å følge opp småbedrifter i oppstartsfasen. For å øke tilgangen på investeringsmidler, ønsker Venstre dessuten å gjøre det mer attraktivt for private å investere i oppstartsbedrifter. Dette vil vi gjøre ved endre insitamentene i norsk økonomi gjennom å fjerne formueskatten og heve eiendomsskatten tilsvarende. Dermed blir det mindre lønnsomt å investere i eiendom, og mer attraktivt å investere i næring.

Ta vare på de gode hodene!

Kvaliteten på arbeidskraften i Trondheim er god. Utfordringen er å få folk til å bli værende i byen. Vi har et stort behov for teknologer, men har langt færre arbeidsplasser for humanister og samfunnsvitere. For å beholde og tiltrekke talentfull arbeidskraft og vekstskapende bedrifter må Trondheim tilby et attraktivt kultur- og fritidstilbud, samt interessante jobber – også til ikke-teknologer. Venstre vil ha et samfunn som skaper så mange jobbmuligheter som mulig. Vi vil ha et arbeidsliv hvor hver enkelt har mulighet til å realisere mest mulig av sitt potensial, hvor stengslene mellom sektorer er brutt ned, og der det er naturlig å veksle mellom rollene som arbeidstaker, arbeidsgiver og det å drive sin egen virksomhet i løpet av en yrkeskarriere.

Sikre arbeidsplasser, industri og et godt arbeidsliv

Eksisterende næringsliv er imidlertid like viktig som det ufødte. Venstre vil legge til rette for industriarbeidsplasser i Trondheim, både innen næringsmiddelindustrien, mekanisk industri og i transportsektoren. Det er viktig å sikre areal til denne type virksomhet på en slik måte at man unngår konflikter med bolig, skole, kultur og andre institusjoner. Forutsigbarhet i bruk av de områdene som er definert til dette formål er en viktig forutsetning for bedriftene. Næringsareal må sees i regional sammenheng, men Trondheim må legge ut nok næringsareal til å sikre nye næringsetableringer og innflagginger. Venstre vil korte ned saksbehandlingstiden for bygge- og reguleringssaker.

I forbindelse med utviklingen av Brattøra og Nyhavna har det ofte vært snakket om at industrien må vekk til fordel for mer kunnskapsintensive og mindre plasskrevende bedrifter. Venstre mener at en må se verdien av å sikre arbeidsplasser i bykjernen, også dem som ikke passer inn i under fanen "Teknologihovedstaden". Arbeidsplasser som E.C. Dahls Bryggeri har for eksempel fortsatt stor betydning for bybildet, og representerer ikke en form for industri som ekskluderer annen aktivitet i sin umiddelbare nærhet.

I tillegg vil Venstre:

- At Trondheim skal gi havbruksforskningen i Trondheim de aller beste betingelser gjennom etablering av et Ocean Space Senter. Sentret skal videreutvikle den marintekniske forskningen vi allerede har gjennom sjølaboratoriet Marintek
- Legge til rette for at flere bedrifter skapes i byen, blant annet gjennom tilrettelegging av næringsarealer
- Bedre veiledningen og informasjon til næringsdrivende og nyetablerere
- Arbeide for redusert kommunal saksbehandlingstid
- Utvikle en effektiv og miljøvennlig infrastruktur, som bedre legger til rette for utvikling av næringsvirksomhet
- Innføre konkurranseutsetting av kommunale tjenester der dette er til beste for brukerne og stoppe rekommunaliseringen av tjenestetilbudet
- Ha en videreutvikling av samarbeidet mellom næringslivet og Senter for Entreprenørskap ved NTNU
- Skaffe forutsigbar og konkurransedyktig kraft til næringslivet i regionen
- Sørge for å endre det offentlige regelverket slik at private sikres lik mulighet for deltakelse i konkurransen om bygging av offentlige bygg, som for eksempel omsorgsboliger og sykehjem.
- At prosjektfinansiering og offentlig-privat samarbeid må benyttes for å fremme lønnsomme prosjekter.
- Sørge for at Avtalen om Inkluderende arbeidsliv i det offentlige overholdes.
- Ha likeverdighet for arbeidstaker som for arbeidsskaper.
- Redusere gateleie for å sette opp stillas i forbindelse med bygge- og vedlikeholdsarbeid.

En mangfoldig og levende kulturby

Det er ikke lett for en kommune å sørge for at de riktige grepene blir tatt for å sikre et blomstrende kulturliv. Kultur kan legges til rette for gjennom bevilgninger og tildeling av lokaler, men det er sjelden slik at kommunen kan legge føringer på hvordan det endelige uttrykket skal se ut. Kultur springer ut av at engasjerte og talentfulle mennesker møtes og påvirker hverandre til å skape. Kommunens oppgave er nennsomt å skape gode forhold for slikt samarbeid, og unngå at måten dette gjøres på, kveler kimen til gode kunstneriske uttrykk.

venstre

At kommunen påtar seg det overordnede ansvaret for å skape gode forhold for kulturlivet i byen, er viktig. Ikke bare for at Trondheim skal være en by å trives og vokse i, det er også viktig for å holde på, og tiltrekke seg gode hoder fra fjern og nær. Kulturen har også indirekte påvirkningskraft: hvis Trondheim er en spennende by å bo i og oppleve, er det kanskje lettere å holde på tiltrengt arbeidskraft på helt andre områder. Kulturlivet er viktig for livsglede og for aktivitet, og dermed en viktig faktor når kommunene nå får et utvidet ansvar for å sørge for helsefremmende aktiviteter blant folk. Det gjelder både i den brede og den smale forståelsen av kulturbegrepet. De kulturelle uttrykkene preger bybildet, og betyr mye for hvordan Trondheim viser seg fram overfor andre, og hvordan dette igjen preger vår forståelse av vår egen by. Derfor henger kultur og byutvikling tett sammen.

Bykulturen skal gjenspeile samfunnets mangfold, den individuelle skapertrangen og enkeltmenneskets behov for utfoldelse. For Venstre er det derfor avgjørende at byens kulturliv er så variert at alle innbyggere kan finne sitt eget kulturelle uttrykk, om det nå er som bruker eller som aktiv kulturutøver. Her ligger det en stor utfordring, for Trondheim er akkurat så stor at det er et naturlig krav også med forholdsvis smale kulturtilbud. Samtidig er Trondheim for liten til at slike kulturtilbud alltid overlever ved egen hjelp.

I arbeidet med å planlegge et nytt visningsrom for produksjon og utstilling av samtidskunst i Trondheim, er det viktig å være bevisst på at en ikke kan planlegge seg fram til gode kulturelle uttrykk. Man kan få gode synergier gjennom samlokalisering, men det kan ikke være et mål i seg selv. Trondheim Venstre ønsker å arbeide for at en ny kunsthall i Trondheim i størst mulig grad skal operere produksjonsmessig uavhengig fra de større aktørene som MiST og NTNU, men at selve utstillingslokalet bør åpne for å involvere begge.

Det er liten tvil om at Rockheim har tilført Trondheim enorm verdi, både som museum og opplevelsessenter, men også arkitektonisk, som et viktig og synlig bygg i den nye bydelen Brattøra. Men det er ikke alle som er klar over at vi i mange år skjult en stor skatt for byen, nemlig Norsk Rettsmuseum, som opprinnelig fikk nasjonalt mandat til å samle gjenstander knyttet til kriminalsaker fra det ganske land. Dessverre har mandatet aldri blitt fulgt opp av nødvendige midler fra departement og fylkeskommune. Derfor har museet levd på sparebluss i årevis, med åpningstider som gjør det utilgjengelig for folk flest. Trondheim Venstre ønsker nå å arbeide for at Norsk Rettsmuseum får tilstrekkelig med midler fra kommune, fylke og departement til å leve opp til sitt potensiale som en av hovedattraksjonene i Trondheim.

Biblioteket er en grunnpilar i kulturpolitikken. Venstre har i budsjettssammenheng derfor alltid prioritert biblioteket. Vi foreslo og fikk flertall for søndagsåpne bibliotek, og ønsker at biblioteket fortsatt skal være et levende og flerkulturelt brukshus. Det er viktig at slike tilbud finnes i bydelene, slik at ikke alle behøver å reise til sentrum.

Religiøs utøvelse tilhører kulturlivet. Livssyn og religion er viktig for menneskers identitet, og noe hvert menneske må velge på fritt grunnlag. Kirkene er viktige kulturformidlere, og må sikres drift gjennom Kirkelig fellesråd. Vi er bekymret for at trang økonomi fører til nedleggelse av diakonitjeneste og forfall av kirkebygg. Trondheim Venstre ønsker å arbeide for at Trondheim styrker sin posisjon som Norges kirkelige hovedstad. Blant annet er det viktig å sørge for at Olavsfestdagene opprettholder sin status som knutepunktfestival.

I løpet av de siste åra har Trondheim endelig fått et antall konsertscener og kulturhus som er levedyktige og som sikrer byen et variert konsert- og teatertilbud. Utelivet i Trondheim har allerede i mange år vært svært godt i forhold til byens størrelse. Det er viktig at politikerne sørger for at utelivet har gode vilkår. Fordi flere viktige kulturtilbud, som restaurant Credo eller som byens konsertscener, er avhengige av inntekter fra alkoholomsetning for å overleve, var Venstre kritiske til innstramningen av skjenketidsbestemmelsene i byen for noen år siden. Samtidig er det klart at overskjenking og vold er uakseptabelt. Venstre ser med blide øyne på at kommunen har satt i gang et tettere samarbeid med utelivsbransjen for å ansvarliggjøre bransjen selv for å unngå overskjenking. Dersom dette samarbeidet fører til gode resultater, er Venstre positive til igjen å utvide skjenketida i Trondheim til kl. 3.

Innen idrett vil Venstre prioritere barneidrett og uorganisert utfoldelse på bekostning av ensidig satsing på toppidrett. Det er uakseptabelt å bygge ned populære fotballøkker for å bygge påkostede anlegg for de få. Vi må styrke drift av de kommunale anleggene. En viktig forutsetning for et godt liv er muligheten til å kunne ta del i de tilbud som finnes i nærmiljøet. Venstre mener det derfor er viktig at byens kulturinstitusjoner og idrettsanlegg er tilrettelagt for bevegelseshemmede.

I tillegg vil Venstre:

- At Trondheim Folkebibliotek fortsatt skal prioriteres og åpent søndagstilbud utvides
- At kommunen bidrar til en styrking av aktiviteten i byens frie teatergrupper og musikkmiljø
- Arbeide for at svømmehaller og andre idrettsanlegg skal ha åpningstider som er tilpasset innbyggernes behov
- At kommunen skal prioritere barneidrett først.
- Arbeide for at nødvendige tiltak for bedre samarbeid mellom skolebibliotek og folkebibliotek blir gjennomført
- Arbeide for at flere kommunale lokaler kan benyttes til bandøving/ungdomskafé/produksjonslokaler for kunstnerisk aktivitet rettet mot ungdom
- Arbeide for en byutvikling som tar vare på byens historiske preg samtidig som det gis rom for nyskapende byarkitektur
- Sikre et fortsatt mangfold i kinotilbudet
- Videreutvikle og forbedre tilbudet ved Musikk- og kulturskolen, som skal være frivillig og med brukerbetaling
- Arbeide for en styrking av den kommunale musikk- og kulturskolen. Undervisning og øving må i større grad foregå på elevenes skole og på dagtid
- Legge til rette for at bevegelsehemmede skal kunne ta del i byens idretts- og kulturtilbud på linje med alle andre
- Etablere flere flerbrukshaller i Trondheim
- Utvikle et nærmere samarbeid mellom idrettslag og Trondheim kommune i forbindelse med drift av anlegg
- Tilby flere og billigere lokaler til frivillige organisasjoner
- Sørge for at Trøndelag Teater, Symfoniorkestret, Luftforsvarets Musikkorps, Trondheimssolistene og andre bidragsmottakere fortsatt får støtte fra stat og kommune.
- Sørge for at Pstereo-festivalen får bli på Marinen
- Gå inn for at Svartlamoen videreutvikles som alternativ bydel med flere rimelige utleieboliger oppført i tråd med bydelens arkitektoniske særpreg.
- Sørge for at UFFA får et nytt aktivitetshus, og at Kultursentret ISAK har et godt driftsgrunnlag.

venstre

- Trondheim må gjerne påta seg store idrettsarrangementer som VM på sykkel, VM i håndball, VM og WorldCup på ski og skiskyting og andre store begivenheter.

Se dem som trenger oss mest

Et velferdssamfunn måles etter hvordan vi tar vare på de svakeste. I Trondheim er det ikke lenger viktigst å gi mer til alle, men å hjelpe enkeltmennesker som trenger det. Selv om den moderne storbyen preges av velferd og velstand, er det mange grupper som faller utenfor. Disse trenger en styrket innsats fra samfunnet. Mange opplever hjelpeapparatet som vanskelig tilgjengelig, og trenger omsorg og respekt mer enn analyser og skjema.

Styrk barnevernet!

Trondheim Venstre ønsker et barnevern med nok ressurser til å ta vare på de barna som trenger det mest. Vi vil ikke sitte stille og se på situasjonen slik den er i dag. Barnevernet mangler ressurser, sliter med hyppig utskifting og for store belastninger på den enkelte saksbehandler. Barn endrer opp som kasteballer i et endeløst system fordi foreldre får bli vurdert som omsorgspersoner gjentatte ganger. Politikere har valgt å organisere barnevernet på en måte som gjør at alt for mye ressurser forsvinner inn i papirarbeid og unødvendig byråkrati. Dette er det på tide å ta tak i.

Venstre er en aktiv forkjemper for at pengene skal brukes på en måte som skaper bedre kvalitet i barnevernet. Dette vil være til beste for barna, men det vil også sikre at de unges ressurser kan komme fellesskapet til gode i framtiden. En styrking av barnevernet vil også være et forebyggende tiltak mot rusmiddelmisbruk og kriminalitet. For oss er barna viktigere enn systemet. Vi vil derfor aldri slutte å kjempe for et bedre barnevern, til det er barna alt for mye verdt.

I tillegg vil Venstre:

- Forenkle byråkratiet ved å la kommunene overta styringen
- Innføre en maksgrense for hvor mange barn en saksbehandler kan ha på en gang.
- Innføre en maksgrense for hvor mange ganger en foreldre kan bli vurdert som en omsorgsperson
- Styrke barnevernets ressurser for å styrke det forebyggende arbeidet
- Vurdere tiltak for at det skal bli mer attraktivt å jobbe i barnevernet slik at vi beholder kompetansen
- Gi bedre oppfølging av ungdom i aldersgruppen 18 til 23 år
- Legge til rette for at skole, andre kommunale tjenester og politi samarbeider om nødvendige tiltak, og at barnevernet i større grad kan inngå en dialog med andre helseenheter som er tilknyttet familien (rus, psykiatri)
- Støtte opp under samarbeidet mellom kommunene for at alle skal kunne gi et godt tilbud
- Jobbe for å få flere med minoritetsbakgrunn inn i barnevernet

En ruspolitikk som tar virkeligheten på alvor

En ny rapport fra Helse- og overdoseteamet viser at det var mange flere som tok overdose i Trondheim i 2010 enn året før. Dette bør være en kraftig vekker for alle som støtter en videreføring av dagens ruspolitikk. Noen tror en kan

venstre

vinne krigen mot narkotika. Venstre ønsker å prøve ut nye tiltak som har hatt god effekt i andre land for å stoppe det høye antall overdosedødsfall i Norge.

Det er på tide å slutte å se skadereduksjon og behandlingsfokus som konkurrerende tiltak, og å se det som det er: tiltak som utfyller hverandre. Det trengs gode skadereduserende tiltak for dem som lever i avhengigheten, samtidig som det må være nok akuttavrusningsplasser for dem som ønsker å bli rusfrie.

Noen av tiltakene Venstre mener en nå bør se på er følgende:

- Ventetiden på rehabilitering må ned. En kan ikke vente i månedsvis på dette tilbudet. Rusavhengige som har vært gjennom en avrusning, bør få tilbud om rehabilitering innen kort tid. Venstre ønsker en garanti for behandling etter akuttavrusning innen 24 timer. Det klarer de i Stockholm, da er det mulig her.
- Det må være nok behandlingsplasser, dagens køer er en skam. Og vi trenger en oppgradering av ettervernet. Alt fra medikamentfrie institusjoner til booppfølging for LAR-pasienter og god tilgang på utdanning. Rusområdet representerer de mest uverdige forholdene i omsorgssektoren. Flere dør mens de står i kø i påvente av et rusbehandlingsprogram. Bør få et tilbud når de er motivert.
- Vi er enige med Stoltenberg-utvalget og ønsker forsøk med heroinassistert behandling i Trondheim. Det vil alltid være rusavhengige som har vært til mange behandlinger flere ganger uten å lykkes, og for dem kan legeordinert heroin være et virkemiddel for bedret helse og økt livskvalitet.
- Vi bør vurdere sprøyterom eller liknende tiltak i Trondheim, hvis utviklingen med en økning i heroinbruk fortsetter. Et sprøyterom skal ikke bare være et sprøyterom. Det kan være et sted der narkomane kan få oppfølging. Gjerne gjennom tilbud om rehabilitering og LAR-behandling. NRKs avsløring av at LAR-pasienter i Trondheim må ta medisiner rett ved kassa i noen apoteker vitner om lite fokus på verdighet for de som er under behandling, det må vi gjøre noe med.
- Venstre mener at legemiddelassistert behandling til gravide er problematisk. Svært mange barn av mødre på LAR blir født med abstinenser som krever medisinsk behandling i form av nedtrapping med opiat. Venstre mener at man i stedet bør bygge ut og prioritere behandlingsplasser for gravide rusmisbrukere, der de kan få en human rusnedtrapping under faglig trygge rammer.

En eldreomsorg for framtida

Det har blitt gjort en enorm innsats de siste åra for å sikre pleietrengende eldre enn verdig alderdom. Utbyggingen av sykehjemsplasser pågår for fullt, og i løpet av neste valgperiode skal vi sikre sykehjemsplasser til dem som fortsatt mangler det.

Allikevel ligger de aller største utfordringene foran oss: Vi blir stadig flere eldre i forhold til antall yrkesaktive, og allerede nå har vi problemer med å organisere omsorgssektoren på en slik måte at vi både sikrer et godt tilbud for de eldre og gode arbeidsbetingelser for de ansatte. Å finne gode løsninger på disse utfordringene er helt avgjørende for at mennesker i alle livsfaser skal ha gode livsbetingelser i det moderne samfunnet. I tillegg er stigende forventninger og voksende misnøye med hensyn til hva staten kan tilby på området, med på å undergrave oppslutningen om velferdsstaten. Hvis vi ikke er villige til å tenke nytt, møter vi vegg.

Samhandlingsreformen som skal implementeres fra 2012, stiller krav om at kommunene tar mye av ansvaret for at vi får en bærekraftig eldreomsorg. I løpet av de neste fire årene skal kommunene sørge for å redusere antallet sykehusinnleggelser ved å gi et lokalt døgntilbud til alle dem som trenger det, men som strengt tatt ikke behøver å ligge på sykehus. I tillegg stilles det krav om at kommunene skal øke innsatsen på sykdomsforebyggende tiltak.

Venstre vil ha en strategi som kan redusere presset på institusjoner og redusere antallet "svingdørspasienter" på sykehus. Å disponere egen bolig og å kunne bo i den så lenge som mulig er for mange et viktig aspektet ved alderdommen. Venstre går derfor inn for å få flere typer helsepersonell inn i hjemmene, slik at eldre som bor

venstre

hjemme kan få enkle helsetjenester, og få en vurdering av sine helsebehov i egne omgivelser. Målet må alltid være at byens eldre skal oppleve trygghet i egen hverdag og ha et tilbud om helse- og omsorgstjenester som er tilpasset den enkeltes behov. Tilbudet må være godt både når det gjelder institusjonsplasser, bo- og servicesenter og hjemmebasert omsorg, slik at de eldre i større grad kan velge den tjenesten som er tilpasset deres behov. Avlastningsplasser, korttidsopphold og trygghetsalarm er tilbud som er nødvendig for å gjøre brukernes valgfrihet reell.

Ingen av disse målene kan nås uten de ansatte. For kommunen er det i dag et problem å få nok kvalifisert arbeidskraft. For de ansatte er det et problem at turnusordningene gjør det vanskelig å få full stilling for dem som ønsker det. Ufrivillig deltid, ugunstige og uforutsigbare turnuser samt uheldig organisering fører til stress, utbrenthet og høyt sykdomsfravær. Sykdomsfraværet blant kommunalt ansatte er faktisk høyere i Trondheim enn i resten av landet. Dette vil Venstre gjøre noe med.

Full stilling til dem som ønsker det

Trondheim Venstre har flere tiltak som skal sørge for at arbeidsforholdene blir bedre for kommunens ansatte, og at flere som ønsker det, får full stilling. Først og fremst må kommunen sørge for å kartlegge hvem som faktisk ønsker større stillingsandel. For at alle skal sikres gode stillinger og et godt arbeidsmiljø, er det nødvendig at alle kommunens ansatte, også dem som jobber i sektorer som ikke har helgevakter, er med på å dele "byrden" med vaktturnus. Dette gjelder også dem som i dag jobber i helse- og omsorgstjenesten og som ikke går i turnus i dag. Ved at man i tillegg oppretter små deltidsstillinger for studenter og andre som faktisk ønsker slike jobber, mener Trondheim Venstre at vi vil lykkes i å skape gode arbeidsbetingelser i kommunen, og full stilling for dem som ønsker det og som i dag arbeider ufrivillig deltid.

Kommunen må bli en attraktiv arbeidsplass

Det er viktig at Trondheim kommune er en attraktiv arbeidsplass for kvalifiserte omsorgsarbeidere. Dette blir bare viktigere med samhandlingsreformen, som krever at en større del av kompetansen skal ligge hos kommunen. I dag er kommunens samarbeid med utdanningsinstitusjonene om utvikling av praksisplasser, begrenset. Venstre vil at kommunen tar ansvar for å skape praksisplasser i kommunen, slik at studenter fra HiST og NTNU får gode vilkår og lyst til å bli i kommunen etter endt studieforløp. Trondheim Kommune må samarbeide med læringsinstitusjonene om at utdanningen av syke- og hjelpepleiere i kommunen holder høy kvalitet. Kommunen skal også samarbeide med utdanningsinstitusjonene om å legge til rette for helserelatert forskning.

Ansvar for forebygging

I dag er Norge et av de landene i Europa som bruker aller mest på helse, men minst på helseforebyggende tiltak. Dette gjelder alle faser av livet, og Venstre mener at kommunen har et stort ansvar for å styrke kroppsøvingen i skolen, breddeidretten og aktivitetstilbud til eldre. Venstre vil styrke aktivitetstilbudet til eldre med egne aktivitører skal gi et tilbud tilpasset hver enkelt.

I tillegg vil Venstre:

Sørge for at alle som vil bo på enerom, får tilbud om det

- At omsorgstrengende ektepar/samboere skal kunne bo sammen
- Sørge for at det er nok institusjonsplasser til å dekke behovet
- Arbeide for videre utbygging av flere bo- og servicesentre

venstre

- Styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner og enkeltmennesker som vil gjøre en innsats for å motvirke ensomhet og isolasjon.
- Styrke tilbudet om hjemmehjelp
- Tilrettelegge for vaktmestertjenester i både kommunal og privat regi slik at det er mulig å bo hjemme lenger
- Prioritere et bredt spekter av hjemmebaserte tjenester, som sikrer brukere reell valgfrihet
- Utvide ordningen med omsorgslønn for pårørende som yter omsorgsarbeid for eldre og pleietrengende i hjemmet
- Arbeide for flere sykehjemsplasser, tilstrekkelig dekning av leger med allmennspesialistutdannelse og bedre tilbud og koordinering av rehabilitering
- Stimulere til universell utforming av boliger slik at friske eldre kan bo hjemme lengre
- Stimulere til flere eldresentre, og legge til rette for kulturopplevelser og friluftsliv for eldre
- Sørge for full dekning med trygghetsalarm med behovsprøvd brukerbetaling
- Stimulere til frivillighetsarbeid blant eldre
- Bygge egne "lekeplasser" – aktivitetsområder tilpasset eldre - for eldre i byens parker
- Gi gratis trygghetsalarm til brukere med lav inntekt
- Bygge ut St. Olavs Hospital med et moderne psykiatrisenter på Øya.

Folk før systemer - styrking av åpenhet og lokaldemokrati

Det er et styrende prinsipp for Venstre at avgjørelser skal tas, og oppgaver løses, nærmest mulig den avgjørelsen gjelder. Det må derfor foretas en gjennomgang av statens oppgaver med det for øye at oppgaver som i dag ligger til sentrale myndigheter, desentraliseres. Politisk interesse starter som regel lokalt, og det lokale politiske engasjementet skjer i direkte møte med borgerne. Venstre vil arbeide hardt for å styrke det lokale folkestyret, og stå imot alle forsøk på å svekke det. Venstre vil derfor grunnlovsfeste det lokale selvstyret.

Forsvinner det lokale selvstyret, forsvinner også den lokale debatten. Når makta tas fra kommunene, forsvinner også interessen for deltakelse på lokalt forvaltningsnivå. Lokalpolitikere som ombud for innbyggerne rives bort, og arenaen for bred, allmenn rekruttering til folkestyret forsvinner.

Venstre vil:

- Kjempe for åpenhet og innsyn, og er derfor i mot innføring av byparlamentarisme
- Arbeide for at offentligheten får innsyn i partienes inntekter og økonomi
- At offentlige kontorer skal øke tilgjengeligheten enten gjennom bruk av nettbaserte tjenester eller ved å ha kveldsåpent
- At flere oppgaver skal overføres fra stat og fylke til kommunen slik at flere løsninger kan tilpasses lokale behov